

अनुपस्थाने कारणमाह ॥ इतीति ॥ उक्तं शापं तत्प्रतीकारं चोवाचेत्यर्थः ॥ शापमुक्तिकालजानंदपारवश्यात्पुनरुक्तिर्न दोषाय ॥ रंभासक्तं पुरानघेति पाठे पुनरुक्त्यभाव एव ॥ १९ ॥ स्वं भुवनं स्वलोकं भवनमिति पाठांतरं ॥ २० ॥ अध्यर्थयोजने सार्धयोजने ॥ २१ ॥ गतसत्त्वानां गतप्राणानां सनातनः परंपराप्राप्तः अतएव कलिराक्षसेषु य वनेष्वेतद्धर्मप्रवृत्तिः ॥ २२ ॥ उक्तमेव विवृणोति ॥ अवटेइति ॥ २३ ॥ न्यस्तदेहोऽवटनिक्षिप्तदेहः ॥ स्वर्गसंप्राप्तः संप्राप्तस्वर्गइत्यर्थः ॥ बभूव तथा भवितुमुद्यतो बभूवेत्यर्थः ॥ यद्वा बभूवेत्यर्थेन संक्षिप्ततथोक्तस्य विस्तरमाह ॥ तच्छ्रुत्वेति ॥ अवटनिक्षेपेण स्वर्गप्राप्तिं श्रुत्वा ॥ २४ ॥ कुंजरस्येव निखननार्थमिवेत्यर्थः ॥ खन्यतामिति शीघ्रमिति शेषः ॥

इति वैश्रवणो राजारंभासक्तमुवाच ह ॥ तव प्रसादान्मुक्तो ह ममिशापात्सुदारुणात् ॥ १९ ॥ भुवनं स्वंगमिष्यामि स्वस्तिवोस्तु परंतप ॥ इतो वसतिधर्मात्माशरभंगः प्रतापवान् ॥ २० ॥ अध्यर्थयोजने तात महर्षिः सूर्यसन्निभः ॥ तं क्षिप्रमभिगच्छ त्वंस ते श्रेयोभिधास्यति ॥ २१ ॥ अवटे चापि मारामनिक्षिप्य कुशलीव्रज ॥ रक्षसांगतसत्त्वानामेष धर्मः सनातनः ॥ २२ ॥ अवटे ये निधीयंते तेषां लोकाः सनातनाः ॥ एवमुक्त्वा तु काकुत्स्थं विराधः शरपीडितः ॥ २३ ॥ बभूव स्वर्गसंप्राप्तो न्यस्तदेहो महाबलः ॥ तच्छ्रुत्वा राघवो वाक्यं लक्ष्मणं व्यादिदेश ह ॥ २४ ॥ कुंजरस्येव रौद्रस्य राक्षसस्यास्य लक्ष्मण ॥ वने स्मिन्सुमहान्द्रुभ्रः खन्यतारौद्रकर्मणः ॥ २५ ॥ इत्युक्त्वा लक्ष्मणं रामः प्रदरः खन्यतामिति ॥ तस्थौ विराधमाक्रम्य कंठे पादेन वीर्यवान् ॥ २६ ॥ ततः खनित्रमादाय लक्ष्मणः श्वश्रुमुत्तमं ॥ अखनत्पार्श्वतस्तस्य विराधस्य महात्मनः ॥ २७ ॥ तं मुक्तकंठमुक्षिप्य शंकुकर्णं महाखनं ॥ विराधं प्राक्षिपच्छ्रुत्वा न दंतं भैरवखनं ॥ २८ ॥

ममातर्कितस्यैतन्मरणोपायस्यानेनापि कथनान्निश्चितत्वेन शीघ्रता कार्येत्याशयः ॥ २५ ॥ पादेन कंठे आक्रम्य तस्थौ श्वभ्रातृरे परिलुंठनव्यावृत्त्यर्थः ॥ २६ ॥ विराधस्य महात्मनः ॥ महात्मनो महाशरीरस्य ॥ गंधर्वत्वप्रत्यापत्त्यभिप्रायेण ॥ रामस्वरूपज्ञानाभिप्रायेण च कविना महात्मन इति प्रयुक्तं वा ॥ २७ ॥ मुक्तकंठं श्वश्रे क्षेपणार्थं रामेण मुक्तकंठाक्रमणं ॥ शंकुवत्कठिनकर्णं उक्षिप्य चालयित्वा महाखनत्वादेव भैरवखननत्वं यथा तथा धन्यो ह मतिधन्यो ह मिति न दंतं श्वश्रे प्राक्षिपत् ॥ २८ ॥